

مبارت‌های هسته‌ای ایران و 5+1 در روز چهارم

با وجود حاضر شدن وزرای خارجه کشورهای 5+1 در مذاکرات ژنو، تا لحظه تنظیم این گزارش طرفین هنوز روی متن عباراتی که باید در توافق نهایی نوشته شود، به جمع بندی مشترکی نرسیده اند و احتمالا این مذاکرات به یکشنبه (امروز) کشیده می شود.

با وجود حاضر شدن وزرای خارجه کشورهای 5+1 در مذاکرات ژنو، تا لحظه تنظیم این گزارش طرفین هنوز روی متن عباراتی که باید در توافق نهایی نوشته شود، به جمع بندی مشترکی نرسیده اند و احتمالا این مذاکرات به یکشنبه (امروز) کشیده می شود.

روز شنبه و در چهارمین روز مذاکرات وزرای خارجه آمریکا، فرانسه و آلمان وارد ژنو شدند و چین و انگلیس نیز اعلام کردند که وزرای خارجه خود را به ژنو می‌فرستند. این دو نفر نیز ظهر دیروز وارد ژنو شدند و ترکیب وزرای خارجه گروه 5+1 کامل شد. آلن ایبر سخنگوی فارسی‌زبان وزارت خارجه آمریکا در مورد سفر جان کری به ژنو و پیوستن به مذاکرات با بیان این که دو طرف سخت در حال کار کردن هستند گفت: ما می‌توانیم پیش‌تر پیشرفت کنیم. نباید تصور کنیم که الان در حالت انفعال در مذاکرات هستیم. اشتون از سوی شش کشور سخت در حال تلاش است. اختلافات را کمتر و مواضع را به هم نزدیک کردیم. این پیشرفت در ساعات گذشته ادامه پیدا کرد و وزیر خارجه ما، جان کری به دلیل این پیشرفتی که حاصل شد تصمیم گرفت عازم ژنو شود.

لوران فابیوس وزیر خارجه فرانسه نیز که در ژنو 2 از مخالفان اصلی رسیدن به توافق بود دیروز پس از ورود به محل مذاکرات گفت: ما به دنبال توافق هستیم اما هر توافقی با ایران باید محکم باشد.

گیدو وستروله وزیر خارجه آلمان نیز در بدو ورود به هتل اقامت هیات‌های دیپلماتیک ایران و 5+1 در جمع خبرنگاران افزود: کارهای زیادی برای انجام داریم.

وی افزود: هنوز اختلافاتی وجود دارد، ما به ژنو آمدیم تا از توافق حمایت کنیم اما کارهای زیادی وجود دارد که باید انجام دهیم. تمام تلاشمان را می‌کنیم، شانس واقعی وجود دارد اما باید کارهای زیادی انجام شود.

ویلیام هیگ وزیر خارجه انگلیس نیز در حین ورود به هتل محل مذاکرات در ژنو در جمع خبرنگاران گفت: اینجا آمده‌ام به مذاکرات کمک کنم. مذاکرات سختی است. حضور ما به مفهوم وجود توافق نیست. توافق باید شامل جزئیات و جامع و کامل باشد.

هیگ در ادامه افزود: برنامه هسته‌ای ایران یکی از بزرگترین تهدیدها برای ثبات خاورمیانه است.

وزیر خارجه انگلیس در ادامه گفت: طی هفته‌های گذشته پیشرفت‌های زیادی حاصل شد و در حوزه‌های بسیاری توافق به دست آمده است. مذاکرات خیلی مهم و حیاتی هستند.

وزیر خارجه انگلیس همچنین گفت: اختلافات کمی باقی است که مهم هستند. اختلافاتی که هستند دو هفته پیش هم وجود داشتند. ما در صورتی توافق می‌کنیم که ارزشش را داشته باشد و به نگرانی‌های ما پاسخ دهد. با کشورهای دیگر و عربستان هم در ارتباط هستیم و نگرانی آنها را درک می‌کنیم.

«وانگ ای» وزیر خارجه چین نیز اظهار داشت که مذاکرات بر سر برنامه هسته‌ای تهران بین ایران با پنج کشور عضو دائم به همراه آلمان به نقطه نهایی خود رسیده است.

همزمان با ورود وزرای خارجه 6 کشور جهان پیشین خارجه 12 کشور جهان نیز با انتشار بیانیه‌ای حمایت خود را از مذاکرات هسته‌ای ایران و 5+1 در ژنو اعلام کردند.

دیدار معاونان ایران

و 5+1

معاونان وزرای خارجه ایران و 5+1 ساعت 8/30 دیروز (شنبه) به وقت ژنو (11 به وقت ایران) نشست خود را برگزار کردند. در این جلسه برخی موارد سند و به خصوص تحریم‌ها مورد بحث قرار گرفت. پیش از دیدار معاونان نیز وزرای خارجه ایران و روسیه دیدار و گفت‌وگو کردند.

سیدعباس عراقچی پیش از ورود به جلسه با معاونان وزرای خارجه 5+1 در جمع خبرنگاران با بیان اینکه موارد اختلافی بین دو طرف هنوز وجود دارد گفت: دستیابی به توافق نزدیک است.

همزمان با نشست معاونان وزرای خارجه ایران و گروه 5+1 دیدارهای دوجانبه‌ای نیز برای هماهنگی بیشتر در گروه 5+1 بین جان کری و اشتون و کری بالوران فابیوس برگزار شد.

ظریف: ایران باج نمی‌دهد

پس از دیدار معاونان دو طرف، ظریف و اشتون هفتمین دور مذاکرات خود را در طول 4 روز گذشته برگزار کردند. برخی رسانه‌ها در این رابطه گزارش دادند که کماکان یکی از چالش‌های اساسی دو طرف موضوع آب سنگین اراک است.

سرپرست تیم مذاکره‌کننده کشورمان پس از این دیدار و در گفت‌وگو با واحد مرکزی خبر درباره آخرین تحولات مذاکرات هسته‌ای گفت: «مذاکره به مسائلی رسیده است که محل اختلاف طرف مقابل است و وارد مرحله نگارش متن شده‌ایم.» وی همچنین گفت که چون هیئت ایرانی بر حقوق ایران تاکید دارد، باید کلمات و عبارات با دقت انتخاب شوند. وزیر خارجه کشورمان در ادامه گفت: «تیم مذاکره‌کننده مقابل هرگونه زیاده‌خواهی خواهد ایستاد و هیچ توافقی وجود ندارد، مگر درباره همه مسائل توافق شود.»

ظریف همچنین به مردم اطمینان داد که در هر توافقی، هرگز غنی‌سازی متوقف نخواهد شد.

دیدار سه جانبه ظریف

کری و اشتون

پس از دیدار دو جانبه ظریف و اشتون نشست سه‌جانبه محمدجواد ظریف و جان کری وزیر امور خارجه ایران و آمریکا و کاترین اشتون مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا در محل استقرار هیئت‌های ایران و 5+1 در هتل اینترکنتینانتال برگزار شد. پس از دیدار سه جانبه اشتون، کری و ظریف جلسه توجیهی مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و وزرای خارجه گروه 5+1 برگزار شد.

نشست 3 جانبه وزرای خارجه ایران، روسیه و چین نیز پس از جلسه توجیهی مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و وزرای خارجه گروه 5+1 برگزار شد و به نظر می‌رسد نتیجه این نشست به هیات ایرانی اعلام شد.

در این میان سید عباس عراقچی مذاکره‌کننده ارشد کشورمان ضمن ابراز امیدواری نسبت به نتیجه بخش بودن مذاکرات اعلام کرد که امکان دارد فردا (یکشنبه) هم مذاکرات ادامه داشته باشد. او در ادامه در پاسخ به این پرسش که آیا روند امتیازدهی و امتیازگیری متوازن است؟ گفت: فعلا دعوا بر سر همین است؛ مذاکرات فعلا ادامه دارد.

این مذاکره‌کننده ارشد ایران با 5+1 تاکید کرد: مذاکرات به مراحل سخت خود رسیده است و از این رو به سختی انجام می‌شود ولی در عین حال موارد اختلافی محدود است.

گمانه‌ها درباره

موارد اختلافی

به گزارش منابع خبری نخستین مسئله که بحث بر سر آن طی این 4 روز گذشته به طور جدی ادامه داشته است موضوع پذیرش حق غنی‌سازی است. گزارش‌ها نشان می‌دهد موضع فعلی برخی اعضای 5+1 از جمله آمریکا این است که آنها حق غنی‌سازی ایران را قبول دارند و ایران می‌تواند در طول توافق موقت آن را در سطح 5 درصد ادامه بدهد، اما حاضر به مکتوب کردن آن نیستند!

سی‌ان‌ان در این باره گزارش داد که «ایران تاکید دارد حق غنی‌سازی‌اش در توافق ژنو مکتوب شود. مقامات آمریکایی می‌گویند حاضرند حق ایران را در این زمینه به رسمیت بشناسند بدون آنکه به صراحت این مسئله را به صورت مکتوب در توافق‌نامه بگنجانند. اما این کار برای طرف ایرانی کافی نیست. ایران می‌خواهد این مسئله به صورتی مکتوب شود.»

گزارش‌های منابع غربی نشان می‌دهد آمریکا در بهترین حالت مایل به درج عبارتی مبهم در توافق نهایی است که حق غنی‌سازی ایران را صریحا به رسمیت نمی‌شناسد. العربیه دیروز از قول دیپلمات‌های غربی نوشته است: «راه حلی میانه‌پی گرفته شد که به صراحت به هیچ کشوری حق تولید سوخت اتمی را نمی‌دهد.»

از سوی دیگر، نشانه‌هایی وجود دارد که بر اساس آن می‌توان نتیجه گرفت آمریکا فقط به شرطی آماده اذعان به حق ایران برای غنی‌سازی خواهد بود که ایران بپذیرد برنامه غنی‌سازی خود را طی یک توافق با آمریکا محدود کند. در واقع، امریکایی‌ها عقیده دارند اگر بدون شرط حق غنی‌سازی ایران را به رسمیت بشناسند آن وقت دیگر قادر به محدود کردن برنامه ایران در توافق نهایی نخواهند بود و ایران می‌تواند زیر ساخت غنی‌سازی صنعتی خود را حفظ کند.

در همین رابطه دیروز مدیرکل اسبق آژانس بین‌المللی انرژی اتمی تاکید کرده است که غنی‌سازی اورانیوم حق کشورها است. هانس بلیکس، مدیرکل اسبق آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و رئیس پیشین تیم بازرسی تسلیحاتی سازمان ملل متحد از عراق در گفت‌وگو با بی‌بی‌سی، گفت که مطابق تفسیر او از ماده چهارم معاهده منع گسترش سلاح‌های اتمی (ان‌پی‌تی)، غنی‌سازی اورانیوم حق کشورها است. خبرها حاکی از آن است که چگونگی تعریف موضوع غنی‌سازی اورانیوم مورد اختلاف شش کشور مذاکره‌کننده با ایران است.

ایران تاکید دارد که مطابق ان‌پی‌تی، غنی‌سازی اورانیوم جزو حقوق این کشور است اما برخی از کشورهای مذاکره‌کننده با ایران تفسیر دیگری دارند و می‌گویند چیزی به نام حق غنی‌سازی اورانیوم وجود ندارد. وزارت خارجه ایالات متحده شب گذشته ابراز داشت که آمریکا حق غنی‌سازی را برای هیچ کشوری به رسمیت نمی‌شناسد.